

Voeding en gezondheid

inhoud

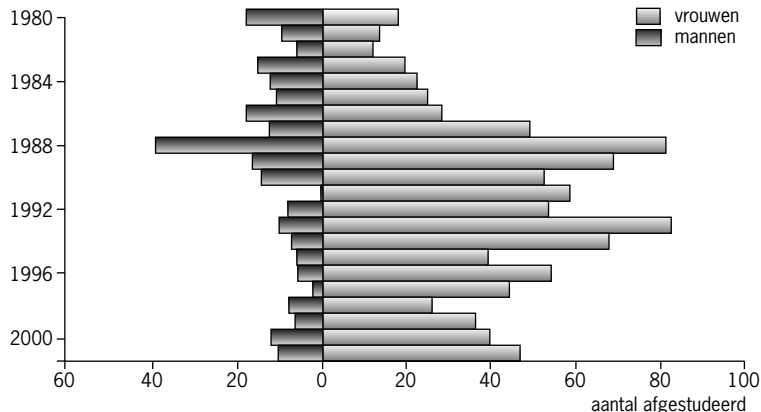
1 inleiding	4
aantallen afgestudeerden	4
2 de opleiding van de voedingsdeskundigen	5
specialisaties	5
stages	5
studieduur	5
promoties	5
3 van studie naar betaalde baan	6
zoekduur en voorbereiding	6
functieverwerving	6
arbeidmarktsituatie in 2001	7
standplaats	7
4 het werk van afgestudeerden Voeding en gezondheid	8
marktsector	8
functieomschrijving	9
belangrijke activiteiten	10
vaardigheden	11
5 functiekwiteit	12
inhoudelijke aansluiting	12
niveau van de functie	12
salaris	12
leidinggeven	13
Bijlage I Marktsectoren	14
Bijlage II Functieomschrijvingen	15
Bijlage III Arbeidsorganisaties	16

De arbeidsmarktgegevens in deze rapportage zijn afkomstig van 186 afgestudeerden Voeding en gezondheid¹, 28 mannen en 158 vrouwen. Zij hebben deelgenomen aan het WU-KLV loopbaanonderzoek dat in 2001 voor de zevende maal werd gehouden.² Aanvullend zijn gegevens van de WO-Monitor van 1998 tot en met 2001 in deze rapportage gebruikt. De WO-Monitor wordt elk jaar uitgevoerd onder recent afgestudeerden van elke universiteit in Nederland. Dit levert een extra groep respondenten op van 96 voedingskundigen.

Aantallen afgestudeerden

De opleiding bestaat in Wageningen sinds eind jaren zestig aan de Wageningen Universiteit. Sinds het begin tot januari 2002 zijn er 1287 voedingskundigen afgestudeerd, waarvan meer dan driekwart vrouwen. Figuur 1 geeft een beeld van de aantallen mannen en vrouwen die vanaf 1980 afstudeerden.

Figuur 1 Aantal afgestudeerden Voeding en gezondheid in de periode 1980-2001

¹ gebaseerd op afgestudeerden van Voeding van de mens (XXIII, N-41, T31) en Voeding en Gezondheid (T31)

² Het loopbaanonderzoek wordt om de vier à vijf jaar gehouden. In 2001 heeft Stoas het onderzoek verricht onder een steekproef van de afgestudeerden van 1963 tot en met 1996 en alle afgestudeerden van 1997 t/m 1999. Na weging voor afstudeerjaar geeft dit aantal respondenten een goed beeld van de arbeidsmarktsituatie van een voedingskundige. De wegingsfactoren voor afstudeerjaar zijn gebaseerd op de totaalcijfers van afgestudeerden vanaf 1963.

Specialisaties

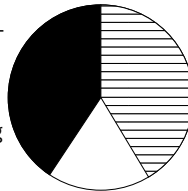
De voedingskundigen die vanaf 1992 afstudeerden kunnen worden verdeeld naar de onderstaande specialisaties.

Tabel 2.1 Specialisaties van voedingskundigen afgestudeerd in 1992-1999

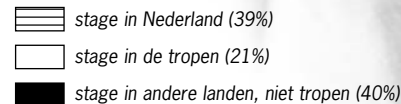
Specialisaties	Verbijzondering van specialisaties	te vergelijken met Masters Nutrition and Health	%
voeding en gezondheid	voedingsfysiologie, voedingsepidemiologie	Physiology and Nutrigenomics Epidemiology and Public Health	49
voeding en voedingsgewoonten	voedings- en gezondheidsvoorlichting, voedings sociologie	Dietary Behaviour and Disease Prevention	32
voeding en voedsel	voedingsmiddelen gericht, voedingsmiddelentoxicologie	Food Safety Food Toxicology	8
vrij			11
Totaal N (100%)			95

Stages

Bijna negentig procent van de afgestudeerden Voeding en gezondheid volgde een stage. De doorstromers en deeltijders zijn hier buitenbeschouwing gelaten. Van de voedingskundigen die tussen 1992 en 1999 afstudeerden is meer dan de zestig procent in het buitenland op stage geweest. Bijna eenderde van deze groep ging naar de tropen (zie figuur 2).

Figuur 2 Plaats van stage van voedingskundigen afgestudeerd in 1992-1999

Studieduur

Van de afgestudeerden Voeding en gezondheid die vanaf 1997 afstudeerden is zestig procent binnen de vijf jaar afgestudeerd.

Promoties

Van de afgestudeerden Voeding en gezondheid is iets meer dan dertig procent gepromoveerd of bezig met een promotieonderzoek. Dit percentage ligt hoger dan bij de hele Wageningen Universiteit (20%).

⁶ De doorstromers en deeltijders zijn hier buiten beschouwing gelaten.

Zoekduur en voorbereiding

Het percentage afgestudeerden Voeding en gezondheid dat gelijk na het krijgen van de bul aan het werk is, wisselt sterk in de jaren negentig en schommelt sinds 1995 rond de vijftig procent. In 1998-2000 had twee derde deel direct na het afstuderen een baan. Vanaf 1995 heeft tachtig tot negentig procent van de afgestudeerden Voeding en gezondheid binnen vier maanden na hun afstuderen een baan gevonden.

Naast de wetenschappelijke voorbereiding tijdens de studie en het opdoen van de benodigde vaardigheden is het ook van belang om algemene maatschappelijke en politieke ontwikkelingen te volgen. Vaste elementen om je tijdens je studie voor te bereiden op een vliegende start in de loopbaan zijn:

- de stageperiode
- het beroepsvoorbereidend blok / academisch blok
- het volgen van Studium Generale activiteiten
- deelname aan commissies en verenigingen
- deelname aan KLV-activiteiten, bijvoorbeeld
 - de sollicitatietraining voor starters van KLV Professional Match
 - gesprekken met afgestudeerden uit het KLV informanten-netwerk
 - contactadressen uit het Adressenboek met alle afgestudeerden in Nederland en buitenland
 - bijeenkomsten van studiekringen, waaronder Voeding en Voedsel in Ontwikkelingslanden, Consumentenstudies, Levensmiddelentechnologie

Functieverwerving

Slechts achttien procent van de afgestudeerden Voeding en gezondheid vond de eerste functie via een advertentie. De anderen vonden die voor een belangrijk deel via hun contacten: relaties en vrienden, de WU docenten en de stage. Een steeds belangrijker wordende manier is via een uitzendbureau.

Tabel 3.1 Wijze van functieverwerving van de eerste baan door voedingskundigen afgestudeerd in 1992-1999 (gewogen, %)

	Voeding en gezondheid	WU
solliciteren op een advertentie	18	22
uitzendbureau / detachering	11	12
relaties en vrienden	16	15
WU docenten	14	11
via stage of werkervaring	16	10
gevraagd door werkgever	6	9
open sollicitatie	9	10
eigen bedrijf of op ouderlijk bedrijf	1	2
internet e.a. manieren	9	9
Totaal N (100%)	88	1422

Arbeidsmarktsituatie in 2001

Op 1 september 2001 had negentig procent van de afgestudeerden Voeding en gezondheid betaald werk voor 12 uur of meer per week. Van deze voedingskundigen met een betaalde baan is 89 procent in loondienst bij een werkgever (zie tabel 3.2). Vier procent van de voedingskundigen heeft een eigen bedrijf of werkt freelance.

Tabel 3.2 Dienstverband van afgestudeerden Voeding en gezondheid met een baan van > 12 uur/week in 2001 in (gewogen, %)

dienstverband	Voeding en gezondheid	WU
in loondienst bij werkgever	89	86
AIO / OIO / promovendus	5	3
zelfstandige in eigen bedrijf	3	7
freelance	1	2
detachering	2	2
anders (o.a. uitzendkracht)	1	1
Totaal N (100%)	168	3132

Standplaats

De meeste afgestudeerden Voeding en gezondheid werken in Nederland (95%). Vijf procent van de afgestudeerden Voeding en gezondheid werkte in 2001 langer dan één jaar in het buitenland, vooral in Europa.

Tien procent heeft langer dan één jaar in het buitenland gewerkt, maar is nu weer in Nederland. De gemiddelde verblijfsduur in het buitenland van hen was 4,5 jaar (variërend van 1 tot 20 jaar).

Marktsector⁴⁾

Voedingskundigen zijn zowel bij de overheid als in de particuliere sector werkzaam. Bij de overheid zijn als eerste werkgever vooral universiteiten en onderzoeksinstituten als het RIVM, TNO en het Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg (NIVEL) van belang. Later in de loopbaan is de regionale overheid, bijvoorbeeld de GGD's, van belang. Bij de particuliere sector zijn de industrie en dienstverlenende bedrijven belangrijke werkgevers. Tot de industriesector hoort allereerst natuurlijk de voedingsmiddelenindustrie, bijvoorbeeld Numico en Unilever, maar ook organisaties als Novartis Pharma en Procter & Gamble Pharmaceuticals.

Kijk in bijlage III voor de precieze namen van de werkgevers van afgestudeerden Voeding en gezondheid in 2001. Daar is ook vermeld in welke van die arbeidsorganisaties banen verwacht worden.

Tabel 4.1 Marktsectoren waar afgestudeerden Voeding en gezondheid werkzaam zijn (gewogen, %)

marktsector	1e functie 1992-1999	functie 2001 5-10 jaar werkervaring	functie 2001 > 10 jaar werkervaring
universiteiten	21	9	20
onderwijsinstellingen	5	2	5
onderzoeksinstituten	13	7	11
rijks- regionale en lokale overheid NL	7	11	19
agrarische bedrijven			2
voedingsmiddelenindustrie	11	18	13
overige industrie en handel	11	19	6
organisaties en verenigingen+A12	6	3	3
ingenieurs- en adviesbureaus			2
overige dienstverlening (profitsector)	23	29	20
buitenlandsector	3	3	
Totaal N (100%)	87	56	82

Functieomschrijving⁵⁾

Zoals eerder genoemd zijn veel afgestudeerden Voeding en gezondheid gepromoveerd of zijn bezig met een promotie onderzoek. Onderzoeker is dan ook de belangrijkste eerste functie, gevolgd door voorlichter/adviseur, bijvoorbeeld GVO voorlichter. Daarnaast is er een scala aan functies. Onderzoeker blijft ook later in de loopbaan een functie van belang. Daarnaast gaan in de loop van hun carrière voedingskundigen ook beleids- en managementfuncties uitoefenen (zie tabel 4.2).

Functies die later in de hele loopbaan van toenemend belang zijn, zijn beleidsmedewerker en leidinggevende functies.

Mirjam Bakker,

epidemioloog bij het KIT:

'Ik doe een onderzoek in Indonesië naar het voorkómen van Lepra. Ik kreeg de baan omdat ik ervaring had in de tropen (via mijn stage voor Unicef in Ghana) en ik epidemioloog ben. Misschien ga ik nog eens promoveren op basis van mijn onderzoek in Indonesië.'

Tabel 4.2 Functies van afgestudeerden Voeding en gezondheid (gewogen, %)

functie omschrijving	1e functie 1992-1999	functie 2001 5-10 jaar werkervaring	functie 2001 > 10 jaar werkervaring
AIO/OIO	7	3	
onderzoeker	38	24	37
docent	2	2	2
voorlichter / adviseur	13	26	8
vaktechnisch ingenieur	2	3	2
IT-specialist	8	6	2
beleidsmedewerker	3	6	16
commercieel medewerker	8	6	5
journalist, redacteur	4		
management, projectleider	5	17	8
overige functies	13	16	10
Totaal N (100%)	89	56	81

Belangrijke activiteiten⁶⁾

In tabel 4.3 staan de activiteiten die voor afgestudeerden Voeding en gezondheid in hun functie van belang zijn. Er is geen belangrijkste groep van activiteiten aan te wijzen. In het werk van de afgestudeerden Voeding en gezondheid zijn onderzoek, kennisoverdracht, beleidsvoorbereiding en leidinggeven/coördineren allen van belang.

Tabel 4.3 Belangrijke activiteiten in de functies van afgestudeerden Voeding en gezondheid met vijf of meer jaar arbeidsmarktervaring (gewogen, aantallen)

	aantal keer genoemd	
onderzoek:	fundamenteel experimenteel onderzoek	4
	fundamenteel veldonderzoek	6
	toegepast experimenteel onderzoek	22
	toegepast veldonderzoek	41
kennisoverdracht:	doceren	31
	voorlichten	28
	organisatorisch adviseren	15
	commercieel adviseren	10
	technisch adviseren	18
	adviseren op andere gebieden	20
informatievoorziening:	systeembeheer, ontwerpen	11
	informatieanalyse	11
	schrijven/redigeren/vertalen	15
beleid:	beleidvoeren zonder leidinggeven	13
	beleidsvoorbereiding	45
leiding geven en bedrijfsvoering:	leiding aan leidinggevenden en beleidvoeren	6
	leiding geven aan uitvoerenden en beleidvoeren	26
	leiding geven aan uitvoerenden zonder beleidvoeren	17
	coördineren	30
	controle en kwaliteitsbeheer	7
	verkopen/inkopen/handel	8
	administratieve werkzaamheden	15
	personeelswerk, inspectie, beheer, logistiek, productie e.a.	33
overige:		
Totaal N antwoorden	432	
Totaal N respondenten	177	

Vaardigheden

De afgestudeerden hebben aangegeven welke vaardigheden zij nodig hebben voor de activiteiten in hun functie en arbeidsorganisatie. Deze kunnen worden ingedeeld in drie groepen van ieder zeven competenties:

- Onderzoeksvaardigheden: zelfstandig onderzoek verrichten, vakkennis, kennis van methodeleer en statistiek, van recente ontwikkelingen op het vakgebied, informatie verwerken, resultaten interpreteren en schriftelijk rapporteren.
- Beroepsvaardigheden: hier gaat het om algemene persoonlijke vaardigheden en niet-vakspecifieke kennis, namelijk commercieel en maatschappelijk inzicht, inzicht in bestuurlijke besluitvorming, diplomatieke en leidinggevende capaciteiten, bedrijfseconomische kennis en mondeling kunnen presenteren.
- Houdingsaspecten: zelfstandigheid, creativiteit, aanpassingsvermogen, bestand zijn tegen werkdruk, integriteit, een kritische houding en communicatieve vaardigheden.

De voedingskundigen die in 1997-1999 afstudeerden vonden de onderzoeksvaardigheden belangrijker voor hun functieuitoefening dan de houdingsaspecten en de beroepsvaardigheden.

⁴ In bijlage I staan volledige beschrijvingen van elke marktsector.

⁵ In bijlage II zijn de volledige omschrijvingen bij elke functie opgenomen.

⁶ Werkzaamheden die minimaal 25 procent van het takenpakket omvatten. Een persoon kon meerdere activiteiten noemen.

Een aantal aspecten die iets zeggen over de kwaliteit van de functie zijn de aansluiting van de functie bij de opleiding, het niveau van de functie, het salaris en het leidinggevend karakter.

Inhoudelijke aansluiting

Van de jonge afgestudeerden Voeding en gezondheid geeft 42 procent aan dat de eerste functie aansluit op de specialisatie in de doctoraalfase, en achttien procent zegt dat de functie aansluit op de gevolgde studierichting. Voor de hele WU waren deze cijfers respectievelijk 37 procent en 27 procent (zie tabel 5.1). Bijna dertig procent werkt in een functie waar geen specifieke opleidingsrichting op aansluit.

Tabel 5.1 Aansluiting van de inhoud van de eerste functie bij de opleiding van voedingskundigen afgestudeerd in 1996-1999 (gewogen, %)

sluit aan bij:	Voeding en gezondheid	WU totaal
specialisatie in doctoraalfase	42	37
gevolgde studierichting	18	27
verwante studierichting	5	7
geheel andere studierichting	5	6
geen specifieke studierichting	29	23
Totaal N (100%)	38	610

Niveau van de functie

Bijna negentig procent van de afgestudeerden Voeding en gezondheid werkt in de eerste functie op academisch of HBO/academisch niveau. Voor zeven procent is de eerste functie een specifieke HBO-functie of op HBO werk/denk niveau. (zie tabel 5.2).

Salaris

Het bruto maandsalaris van de voedingskundigen in de eerste functie was naar het prijspeil van 2001 gemiddeld circa 1600 euro, nagenoeg gelijk aan dat van alle WU-ir's gemiddeld in hun eerste functie. Met het aantal jaren werkervaring stijgt het salaris. Na circa negen jaar werkervaring komt het gemiddelde bruto maandsalaris van voedingskundigen boven de 3000 euro.

Tabel 5.2 Functieniveau van de eerste functie van voedingskundigen afgestudeerd in 1996-2000 (gewogen, %)

niveau	Voeding en gezondheid	WU totaal
academisch	68	54
academisch/HBO	19	27
HBO werk/denk niveau	5	7
specifiek HBO niveau	2	5
HAVO, VWO, MBO of lager	6	7
Totaal N (100%)	118	1722

Leidinggeven

Van de afgestudeerden Voeding en gezondheid met vijf of meer jaren werkervaring geeft 41 procent leiding aan anderen, minder dan van alle WU-ingenieurs (48%). Voedingskundigen geven evenals alle WU-ingenieurs meestal leiding aan kleinere groepen mensen. (zie tabel 5.3).

Tabel 5.3 Aantal personen aan wie afgestudeerden Voeding en gezondheid met vijf of meer jaren arbeidsmarktervaring leiding geven (gewogen, %)

niveau	Voeding en gezondheid	WU totaal
1 - 5 personen	50	48
6 - 10 personen	24	22
11 - 20 personen	16	13
21 - 50 personen	9	10
meer dan 50 personen	2	8
Totaal N (100%)	58	1366

universiteiten	Wageningen Universiteit, andere universiteiten, academische ziekenhuizen
onderwijsinstellingen	algemeen voortgezet onderwijs, hoger agrarisch onderwijs, overig hoger beroepsonderwijs, middelbaar en lager agrarisch onderwijs, overige onderwijsinstellingen
onderzoeksinstituten	agrarische onderzoeksinstituten en proefstations, overig technisch en wetenschappelijk onderzoek
rijksoverheid, regionale en lokale overheid	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Ministerie van Verkeer en Waterstaat, andere ministeries, Dienst Landelijk Gebied, zuiveringsschappen, waterschappen, nutsbedrijven, overige regionale en lokale overheid
agrarische bedrijven	agrarische bedrijven, veefokkerijen, veredelingsbedrijven
voedingsmiddelen-industrie	voedings- en genotmiddelenindustrie
overige industrie en handel	chemisch/technologische industrie, vleesverwerkende industrie, veevoederindustrie, andere agro-industrie, handel en distributie, overige industrie
organisaties en verenigingen	werkgevers- en werknemersorganisaties, beroeps- en standsorganisaties, product- en bedrijfsschappen, organisaties en verenigingen in de agrarische sfeer, organisaties met een ideëel doel
ingenieurs- en adviesbureaus	architecten-, ingenieurs- en adviesbureaus, milieudienstverlening (w.o. afvalverwerking, sanering milieuverontreiniging)
overige dienstverlening	veilingen voor landbouw-, tuinbouw- en visserijproducten, keuring en controle, verhuur en handel in onroerend goed, organisatieadviesbureaus, pr, marketing, marktonderzoeksbureaus, bank- en verzekeringswezen, softwarebureaus, vervoer en communicatie, gezondheids- en welzijnszorg, maatschappelijke dienstverlening, recreatie, sport en cultuur (inclusief beheer natuurgebieden), overige dienstverlening
buitenlandsector	buitenlandse overheid, SNV, DGIS, internationale organisaties

AIO/OIO	assistent in opleiding (AIO), onderzoeker in opleiding (OIO)
onderzoeker	(toegevoegd) onderzoeker, universitair docent, wetenschappelijk medewerker, universitair hoofddocent, leidinggevend onderzoeker, hoogleraar, senior onderzoeker, research coördinator
docent	leraar, docent, trainer
voorlichter / adviseur	voorlichter, communicatiedeskundige, PR-medewerker, adviseur, (adjunct)consulent, consultant, GVO-deskundige, deskundige ontwikkelingssamenwerking
vaktechnisch ingenieur	arbeidshygiënist, kwaliteitsspecialist, teeltkundig medewerker, vaktechnologisch ingenieur teeltkundig, overige vaktechnische en vaktechnologische ingenieurs
IT-specialist	systeemanalist, programmeur, informatieanalist, overige IT-specialisten en automatiseringsdeskundigen
beleidsmedewerker	beleidsmedewerker, beleidsvoorbereider, stafmedewerker, personeelsfunctionaris
commercieel medewerker	commercieel medewerker, management trainee, commercieel leidinggevende: verkoopleider, exportmanager, productmanager, sectormanager, marketingmanager
bedrijfsmanagement	stafmanager, hoofd stafafdeling, lijnmanager, bedrijfsleider, productie leider, (adjunct)directeur, algemeen directeur
projectleider	projectleider, (hoofd)ingenieur, rentmeester, beheerder, (hoofd/adjunct)inspecteur
overig	ontwerpfuncties, politieke/diplomatieke functies, informatiespecialist, journalist, redacteur, (adjunct)voorzitter, belangenbehartiger, overige

Respondenten van de loopbaanenquête, afgestudeerd in Voeding en gezondheid Wageningen Universiteit, waren op 1 september 2001 werkzaam in onderstaande organisaties. Wanneer de voedingsdeskundigen binnen twee jaar plaatsingsmogelijkheden verwachten voor WU-ingenieurs bij hun organisaties zijn deze voorzien van een sterretje (*).

Universiteiten

AMC Universiteit van Amsterdam*
AZU – Academisch Ziekenhuis Utrecht
Deutsches institut für Ernährungs forschung
Leids Universitair Medisch Centrum*
OU – Open Universiteit
RUG – Rijksuniversiteit Groningen
UM – Universiteit van Maastricht
Universitair Medisch Centrum St. Radboud Nijmegen*
Universitair Medisch Centrum Utrecht
UU – Universiteit Utrecht*
VU – Vrije Universiteit Amsterdam
WU – Wageningen Universiteit*
WU / WCFS - Wageningen Centre for Food Sciences*

Onderwijsinstellingen

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
ROC Zeeland
RSG de Borgen

Onderzoeksinstituten

DLO – Dienst Landbouwkundig Onderzoek
ISMAR Healthcare – Institute for Strategic Marketing and Research – België
IVA Tilburg – Instituut voor sociaal-wetenschappelijk beleidsonderzoek en advies*
KIT – Koninklijk Instituut voor de tropen*
Louis Bolk Instituut*
NIVEL – Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg*
NIZW – Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn*
PRI-DLO – Plant Research International*

RIVM – Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
TNO – Nederlandse organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
TNO Voeding*

Rijksoverheid

CBS – Centraal Bureau voor de Statistiek*
Ministerie van Landbouw / Directie Landbouw, Veeteelt en Visserij – Aruba*
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport*
V&W – Ministerie van Verkeer en Waterstaat
V&W / Rijkswaterstaat*

Regionale en lokale overheid

Gemeente Rotterdam.*
Gemeente Veendam
Gemeente Venlo*
GGD Nieuwe Wakweg Noord
GGD Regio IJssel-Vecht
GGD Rotterdam
GGD Utrecht*
GGD West-Brabant*
GGD Westfriesland
GGD West-Holland
GGD Zuid-Holland Noord*
GGD Zuidoost-Brabant
Provincie Brabant*
Provincie Gelderland*
Sector Veiligheid

Voedingsmiddelenindustrie

DSH (gist brocades)*
 DSM/HSC*
 Iglo Mora
 Koninklijke Zeelandia
 Novartis Nutrition Research – Zwitserland
 Numico Research*
 Nutreco*
 Nutricia*
 Odin Holland CV
 ORAFTI
 Quality Bakers
 Rivendell*
 Unilever*
 Unilever Best Foods*
 Unilever Research

Overige industrie en handel

Amgen
 Aventis Pharma BV*
 Chiron
 Exxonmobil (oliemaatschappij) – Cameroon
 Hercules*
 Hobbyshop "De Hobbit"
 Imro Tramarko (Contract Research Organisation) IMRO Tramarko*
 Intervet Pharma – Frankrijk*
 Johnson & Johnson
 Kendle International BV
 Madhokic (medische apparatuur)
 Mas-In Controls BV
 Mertens (tuinbouwtoeleverancier)
 Msource medical development
 Novartis Pharma*

Organon*
 Procter & Gamble Pharmaceuticals*
 Yamaranchi Europe BV
 Yamanouchi Europe*

Organisaties en verenigingen

Cicon (Non-profit adviesorganisatie)
 Evangelische omroep
 Landelijk Bureau Leeftijdscategorisatie*
 Maag Lever Darm Stichting*
 NIGZ (Nationaal Instituut Gezondheidsbevordering)*
 Patiënten Consumenten Platform
 Stichting Centra voor Natuur Landschap en Milieu
 Stichting Consument en Veiligheid
 Voedingscentrum*
 ZonMW (Subsidie verlenende organisatie)

Ingenieurs- en adviesbureaus

De Straat Milieud adviseurs*
 Hanhart Consult
 Mathijssen Advies
 Organisatie & adviesbureau Bert Ten Hove
 PKC (Communicatie adviesbureau)
 Quest-Consult*

Overige dienstverlening

ABN AMRO*
 Albert v. Koningsbruggen Zorgcentrum
 Alcium Medisch Centrum
 Analytico Mednet B.V. (medisch laboratorium)*
 ArboUnie*
 Cap Gemini Ernst & Young*
 Carolielysis BV (CRO (Contract research organisation))

Coekoorn Company
 CRO*
 Deco ICT Solutions*
 Hotex BV (Toxicologisch contract laboratorium)*
 ING Groep*
 Marketresponse
 MCA (algemeen ziekenhuis)
 OLVA BV (internetbedrijf)*
 Parnassia, psychomedisch centrum
 SGS (Inspectie/auditing organisatie)*
 Tempo-Team Traject*
 Virtueel centraal laboratorium*
 Yacht*
 YourCare information systems

Buitenlandsector

Artsen zonder grenzen*
 FAO – Food and Agricultural Organisation – Thailand*
 ILRI – International Institute for Land Reclamation and Improvement – Pakistan*
 Médecins sans frontières – België
 Wemos (NGO)

Samenstelling:

STOAS – WU Studentenzaken en Alumnibureau – KLV

Verdere informatie:

Op internet:

www.technologyandnutrition.nl/vg

www.klv.nl

Bij Wageningen Universiteit:

Opleidingscoördinator: Rolf Marteijn@wur.nl

Studieadviseurs: Ypie.Blauw@wur.nl en Jill.Idzinga@wur.nl

Bij KLV:

Informantennetwerk: office@klv.nl

Studiekring Voeding en voedsel in ontwikkelingslanden: hooglies@worldonline.nl

Studiekring Levensmiddelentechnologie: KLV_LMT@hotmail.com

Consumentenstudies: poppel.planne@hetnet.nl

Informatici in de Agrarische Sector: www.vias.nl

Studiekring Beroepsethiek in de praktijk: josette.jacobs@wur.nl